

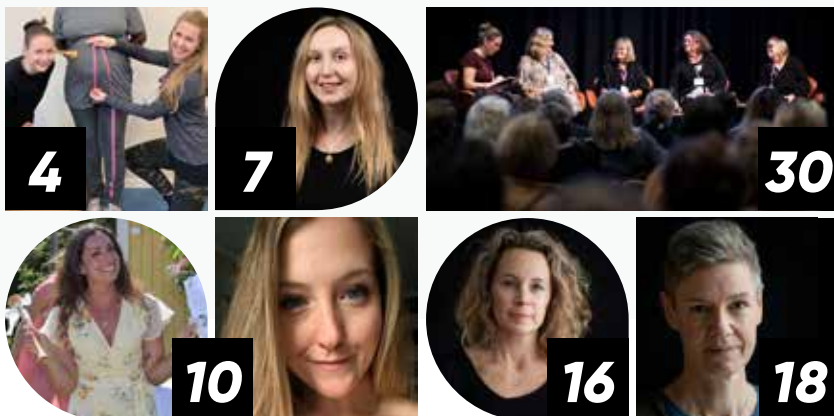
Jordemoder

TEMA: MAGISTERUPPSATS

3 Redaktören: För det gemensamma bästa 4 Drömmen om att åter få arbeta som barnmorska 7 Gravidyoga – en mångfacetterad upplevelse 10 Säte är varken onormalt eller onaturligt 14 Få gjorde abort på grund av Covid-19 16 PICRINO – en svensk förlossningsstudie 18 Stor potential för lärande med två närvarande barnmorskor 22 Rapport Vivian Wahlbergs forskarstipendium	24 Internationella Barnmorskedagen 5 maj 2022 26 Risk att fler kvinnor och barn dör 30 Dåtid – nutid – framtid med Svenska Barnmorskeförbundet 38 Svenska Barnmorskeförbundet bildar studentsektion 40 Ordförande har ordet: Ett skäl att vara med i facket 42 SRAT: Nu måste arbetsgivaren se och lösa de verkliga problemen

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvarig utgivare Eva Nordlund

Chefredaktör Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning Birgita Klepke

Grafisk formgivning Svenska Barnmorskeförbundet

Tryck Åtta.45 Tryckeri AB

Jordemodern utkommer 8 gånger per år

Prenumeration förnyas årligen – information på hemsidan barnmorskeforbundet.se

Annonsbokning

anette.rising@barnmorskeforbundet.se

Sista bokningsdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
kansli@barnmorskeforbundet.se
barnmorskeforbundet.se

Barnmorskan
barnmorskan.se

För det gemensamma bästa

REDAKTÖR MARGARETA REHN

• **Utbildade legitimerade barnmorskor** finns för allas bästa. Legitimationen står som en garant för patientsäkerheten. Den ska säkerställa krav och kvalitet. Inte vem som helst kan eller ska göra det en barnmorska är utbildad för. Det borde vara självklart för alla som fattar beslut som rör barnmorskeutbildning, barnmorskekåren och den vård som den svenska barnmorskan är utbildad till att utföra och ansvara för. Dessvärre verkar det som att det gemensamma bästa behöver upprepas om och om och om igen...

Många har en bild av barnmorskan, men alla har inte historien klar för sig. Inte alla tänker på framtiden. Inte alla ser helheten. Men just när det gäller barnmorskans roll inom svensk hälso- och sjukvård, och särskilt inom mödra- och förlossningsvården, är det extra viktigt att läsa på och förstå. Det vore mycket oklokt, näst intill dumt, att som arbetsgivarorganisation eller politiker stirra sig blind på budget och enstaka arbetsuppgifter (task shifting/work shifting/vem får göra vad) och med det som grund ersätta barnmorskan med en annan yrkesgrupp.

Barnmorskans historia går från ett kvinnligt hantverksskrå med ämbetsstyrar till en utbildad edsvuren yrkesbarnmorska med kompetens, behörighet, makt och myndighet. I Sverige och Norden utbildades

kvinnor till barnmorskor för att bygga en förlossningsvård för alla. En gemensam (politisk) lyckosam satsning som i nutid fått stå modell för andra länder i vår globala strävan för att förbättra mödrars och barns hälsa och minska mödra- och barnadödligheten och tillgängliggöra reproduktiv hälsovård, familjeplanering och utbildning för alla.

Barnmorskans historia är allas historia. För dig som vill lära mer och komplettera din personliga bild av barnmorskan finns doktorsavhandlingar, gamla läroböcker och skönlitteratur. På Svenska Barnmorskeförbundets hemsida finns en hel del lästips. Börja gärna med vår jubileumsbok 300 år i livets tjänst (2011). Boken innehåller många olika röster och ger en bra grund för att förstå varför det är viktigt med utbildade barnmorskor och offentligt finansierad, jämlik och tillgänglig mödra- och förlossningsvård, preventivmedel och abortvård – sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Välutbildade barnmorskor och en god vård i samband med graviditet och barnafödande har länge varit en svensk nationell angelägenhet och stolthet. Vi hoppas att det fortsätter att vara så. De beslut som fattas i vår tid kan få konsekvenser för kommande generationer.

Barnmorskan – en profession som motiverats med det gemensamma bästa.

Svenska Barnmorskeförbundet grundades 1886. I år firar International Confederation of Midwives 100 år. Internationella barnmorskedagen #IDM2022 firas den 5 maj och årets tema är 100 Years of progress. Boken 300 år i livets tjänst beställer du via hemsidan barnmorskeforbundet.se

Dialog, gott ledarskap och fackligt arbete

• **Vår, pollen och** en oerhörd aktivitet i förbundet är min vardag för tillfället. Dessvärre också oron för en sommar med barnmorskebrist i 21 av 21 regioner vilket leder till ett evinnerligt trixande för att få till semester under fyra sammanhängande veckor. Vår medlemsundersökning visar att det finns en oro hos barnmorskor för att inte få en önskad semester. Samtidigt ökar trycket från arbetsgivarna att använda de sämsta delarna av kollektivavtalen.

Vad innebär det? Jo, det finns skrivningar i såväl Vårdförbundets som i våra kollektivavtal som gör det möjligt för arbetsgivarna att förlägga semester i maj eller september efter förhandling. Låt oss hoppas att vi aldrig hamnar där.

I Växjö, Region Kronoberg, påbörjade arbetsgivarna en sådan planering redan vid årsskiftet vilket hade inneburit en katastrof med uppsägningar och andra konsekvenser. Men så blev det inte. Istället fick verksamhetsnära chefer utrymme att tänka till,

EVA NORDLUND
FÖBUNDSORDFÖRANDE
eva.nordlund@barnmorskeforbundet.se

” Dialog, gott ledarskap tillsammans med gediget fackligt arbete och en otroligt lösningsinriktad barnmorskegrupp hindrade en mycket dålig utveckling.

pussla och försöka hitta lösningar. Fackligt förtroendevalda barnmorskor kunde, tillsammans med barnmorskegruppen, hitta en väg framåt och har nu fått den självklara möjligheten till fyra veckors sammanhängande semester. Dialog, gott ledarskap tillsammans med gediget fackligt arbete och en otroligt lösningsinriktad barnmorskegrupp hindrade en mycket dålig utveckling.

Att ändra kollektivavtal tar lång tid men i nästan alla verksamheter har vi olika typer av samverkansavtal där en dialog som den här ska föras med arbetsgivarna. Annars vore vi illa ute. Det är en utmaning att förmedla till våra yngre kollegor, och till många andra också, att utan gemensamt fackligt arbete sedan förra seklet hade vi inte haft kollektivavtal som ger oss semester, arbetstidsreglering, föräldraledighet och rätt att kämpa för en god arbetsmiljö. Bara för att nämna några exempel. Det är värt att minnas och ett skäl att vara med i facket.

Nu byter jag ämne.

Det pågår sedan många år ett idogt arbete för att utvidga barnmorskors förskrivningsrätt. Just nu arbetar en grupp med samordningsbarnmorskor, barnmorskor från ungdomsmottagningarna och styrelsen intensivt med det.

Eftersom det finns läkemedel som gott och väl hamnar inom barnmorskans kompetensområde skulle det underlätta oerhört om barnmorskor kunde förskriva. I dag gör barnmorskor en hel del bedömningar som sedan någon annan måste förskriva läkemedel för. Det kan handla om läkemedel mot svampinfektion, genital herpes som precis brutit ut, där det är bråttom att få läkemedel och samtidigt bristfällig tillgång till läkare. Eller om att distriktsköterskor med rätt att skriva ut en östrogenring ber barnmorskor om hjälp att sätta in den, trots att barnmorskor hanterar hormonella läkemedel oavbrutet.

Exemplen är många.

Jag vet att en del barnmorskor tvekar för att de ser att ännu fler arbetsuppgifter läggs på oss. Men det här handlar om att vara pragmatisk och om att få tillgång till läkemedel som vi redan har kompetens för att hantera. Jag är säker på att vi kan hitta en väg framåt där ett merarbete också värderas. Det skulle stärka oss i vårt arbete.

Nu önskar jag dig god hälsa och lite sol på näsan.

Hej så länge!
Eva

DEBATT – KVINNORS HÄLSA. Inkontinens. Endometriosis. Vulvodyni. PMSD. Klimakteriebesvär. Listan kan göras lång. Många kvinnor och flickor lider i det tysta och det kan vara svårt att veta var man ska vända sig. Mer forskning behövs och kunskap om kvinnokroppen utifrån ett livscykelperspektiv behöver öka såväl inom vården som i befolkningen. Fysioterapeuterna och Svenska Barnmorskeförbundet har publicerat en gemensam debattartikel i Dagens Medicin: "Öka kunskapen om kvinnokroppen". "Vi vill se kraftiga satsningar inom området kvinnors hälsa", skriver Cecilia Winberg, Fysioterapeuterna, och Eva Nordlund, Svenska Barnmorskeförbundet.